

NY LØRDAGSSERIE: Raunnes har sammen med kulturminnerådgiver i Nes kommune, Kristoffer Andersen, reist rundt i bygda for å se hvordan nesbuer har satt i stand lokale kulturminner. **FOTO: CARL CHRISTIAN GRUE SOLBERG**

Kulturminner i Nes

– Å ta vare på kulturminner, kulturmiljøer og landskap er en forutsetning for at kommunen i framtida skal kunne oppleves med tidsdybde, identitet og særpreg, sier kulturminnerådgiver Kristoffer Andersen.

> KULTURMINNER I NES

Nes kommune har vært preget av næring og bosetting knyttet til naturgitte premisser som skogen, jorda og elva i lang tid. Spor av nesbuers aktivitet gjen-

nom tida sier noe om hva Nes har vært, og kan bidra til å si noe om hva Nes er. I lørdagene som følger vil Raunnes trekke fram nesbuer som gjennom å sette i stand gamle bygninger bidrar til å bevare kunnskapen om tradisjonelt håndverk, tradisjonelle byggeskikker og tradisjonell materialbruk. Serien har vi valgt å kalle «Kulturminner i Nes».

Ny lørdagsserie

Nes kommunes arbeid med kulturminnevern er forankret i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer som ble vedtatt i 2017. Planen har som mål å ivareta et representativt utvalg kulturminner i kommunen slik at de kan tas i bruk og være til nytte for eiere og innbyggere. Sammen med kulturminnerådgiver i Nes kommune, Kristoffer Andersen, som har ansvaret for oppfølgingen av kulturminneplanen, har Raunnes reist rundt i bygda for å ta en prat med nesbuer som har restaurert gamle bygninger.

– Kulturminner er en ikke fornybar ressurs. Fjerner man et kulturminne, er det borte for alltid. Sammen med kulturminneforvinnerer også kunnskapen man kunne ha tilegnet seg ved å beholde det. Kulturminner er som en historiebok, de kan leses, tolkes og analyseres. Man kan tilegne seg kunnskap om for eksempel materialbruk, byggeskikk og folks liv. Kulturminnene er en del av fellesskapet og kan være nært knyttet til stedsidentitet på ulike nivå. De kan være viktige for enkeltpersoner, grender, lokalsamfunn, kommunen eller for en hel nasjon, påpeker Andersen.

Kulturminner

Han understreker at et kulturminne, i likhet med samfun-

net, er dynamisk, og at man må tillate at de transformeres og inkluderes i et moderne samfunn. – Nes kommune har et ansvar for å ta vare på mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer slik at også framtidige generasjoner kan ha nytte og glede av dem. Kulturminnene bør i størst mulig grad tas i bruk som en ressurs i samfunnet. De bør brukes som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping. Men for å ta vare på og ta i bruk kulturminnene er det viktig å ha et bevisst forhold til at de finnes og til hvilke verdier de har. Ikke alle kulturminner skal tas vare på, mens andre bør man sørge for at består, slår Andersen fast.

– Eierne er svært sentrale og vi har derfor besøkt eiere som har satt i stand bygninger hvor de følger metoder brukt i eldre håndverkstradisjoner og eldre materialbruk. I tillegg er det

helt avgjørende med dyktige håndverkere, legger han til.

Flere kompetansetilbud

Andersen understreker at det er finnes mange kanaler hvor man kan innhente kompetanse dersom man ønsker å restaurere en gammel bygning.

– Miljøer som **Akershus bygningvern** og **Akershus bygningsvern** sentrer. Fortidsminneforeningen og Norsk kulturminnefond er steder som kan mye om disse tingene, og som gjerne bistår. Dessuten er det flere tilskudsordninger man kan søke om støtte fra dersom man ønsker å bevare et kulturminne, poengterer kulturminnerådgiveren.

> Carl Christian Grue Solberg

Carl@raunnes.no